

Austatud lugeja!

Kunagi sattus meie, tollaste juuratudengite seltskonda ühe teise valdkonna tudeng. Õige pea vabandas ta end ja lahkus. „Mis tal muud üle jäi, räägiti ju ainult juurast“, kahetses üks kursusevend (sest keegi ei räägi juurast rohkem kui see, kes juurat alles õpib). Kursuseõde vaidles vastu, et intelligentne inimene suudab osaleda igas vestluses. Kursusevend ei olnud nõus: „Kaua sa ikka lennukipilootide seltskonnas küsid, et kuidas sealt ülevalt vaade kah on!“

Tänast veergu kirjutades olen sattunud sellisesse pilootide seltskonda: pean sisse juhatama transpordivaldkonna Juridica erinumbri. Teemaspekter on lai, ulatudes maanteetranspordist lennukite ja laevadeni, töötajatest vedajateni, kindlustusandjatest puhkusekorraldajateni, vedaja vastutusest läbipääsuõiguseni Väinameres. Täna Hanna Vrageri, kelle eestvedamisel nii eripalgeline number lugejani jõudis. Ja loomulikult autoreid.

Millest selline teemavalik? Nagu enamik asju elus: esmapilgul näib, et juhusest. Aga samas on juhus sageli ka märgiline. Täna maailm on saanud selliseks, nagu ta on, suuresti tänu transpordi arengule: ta on saanud väiksemaks. Me mitte ainult ei suuda läbida pikki vahemaid, vaid suudame seda teha kiiresti. Ja järjest taskukohasemalt. Seetõttu võivad asjad meie ümber pärineda maailma ükskõik millisest otsast ja me ise võime reisida maailma ükskõik millisesse otsa. Ilma transpordi arenguta ei oleks globaliseerumist.

Mäletate, mida rääkisid ajalooõpikud vana aja jõukate linnade kohta? Et reeglina asusid need soodsas kohas – tähtsate kaubateede ristumiskohas. Pealtnäha ei juhtu sellest ju midagi, kui asud kaubateel, aga nagu õpetab tuntud anekdoodikangelane Vana Juut: kes puudutab pekki, sellel jäävad näpud rasvaseks. Kaubavedude peki on siinmail end aastasadu elatatud, lihtsamad mehed vedades, nutikamad seda korraldades, muu toiduahel sinna juurde. Kaubaomanikud võivad sellist äri ju naeruvääristada, aga ärgem unustagem seda jõukamate linnade lugu.

Tuleme tänapäeva Eestisse. Viimaste aastate ajalehed oleksid oluliselt õhemad, kui poleks rahvusvahelist raudteeühendusprojekti Rail Baltic, uute parvlaevade „Tõll“, „Piret“, „Leiger“ ja „Tiiu“ saagat, Estonian Airi pankrotti ja Nordicat, Elroni „porgandeid“, tasuta ühistransporti Tallinnas, korrupsioonisüüdistusi Tallinna Sadamas. Need on vaid üksikud näited. See valdkond liigutab meid, mitte ainult füüsilises mõttes. Kusagil rahvuslikus alateadvuses virvendab küsimus: kust hakkavad kulgema tuleviku olulised kaubateed ja ega need meist kõrvalt mööda liigu?

Nüüd siis on kirjutama hakanud ka juristid. Nagu näitab Juridica märksõnastik, oleme oma 25 tegutsemisaasta kestel transpordiõigusest avaldatud seni kaks (!) artiklit. Kui siia lisada märksõna „veoleping“, lisandub veel kaks artiklit. Tõsi, mitmedki avaldatud kaastööd on transpordi valdkonnaga seotud vaid kaude ega kajastu seetõttu vastavate märksõnade all. Aga fakt on, et seni ei ole majandusharuna nii tähtis valdkond nagu transport õiguskirjanduses kuigi suurt huvi pakkunud. Seda viga püüabki sinne number oma laia teemadepaletiga parandada.

Transpordivaldkonnale on omane rahvusvahelisuus. See tähendab, et kui meie ei tee, teeb keegi teine. Siinne number näitab, et eesti jurist ei lase ennast transpordiõiguse valdkonnast siiski kõrvale tõrjuda. Väga hea, tõestagem seda Juridica veergudel ka tulevikus.

Katrin Prükk